

Světelný kořen

Pojem „Lichtwurz“ (Světelný kořen) je chráněné označení rostliny, která náleží k *Dioscorea batata* a je pěstována podle speciálních směrnic pro pěstování*.

Dioscorea batata je speciální druh kořene Yam. Díky specifickému způsobu pěstování Světelného kořene se od ostatních rostlin *Dioscorea batata* liší svými neobvyklými, velice významnými kvalitami. Světelný kořen v sobě nese sílu, kterou je možné popsat jako světelné životní proudění.

Životní proudění Světelného kořene přímo závisí na způsobu, jakým se Světelný kořen pěstuje. Pěstování vysoce kvalitního Světelného kořene je náročné. Právní ochrana názvu „Lichtwurz“ (Světelný kořen) má zajistit, aby název Světelný kořen nesly na trhu pouze rostliny nejvyšší kvality a aby jakožto výrobky obsahující Světelný kořen byly označovány pouze produkty nejvyšší kvality.

Dioscorea batata nalezneme v mnoha zemích světa; uctívají ji některé staré kultury. Světelné kořeny, tedy *Dioscorea batata* se specifickým životním prouděním, byly dosud objeveny pouze v Číně. Světelný kořen, který se zde mimo jiné označuje také jako „Shanyao“, což znamená „Horská medicína“, je v Číně prastarou kultivovanou rostlinou, pěstovanou po celá staletí jakožto hlavní potravinářská plodina. Sklizeň jedlých kořenových hlíz Světelného kořene je velice náročná a dnes se proto v Číně pěstuje již pouze k lékařským účelům.

V současnosti zažívá Světelný kořen hlavně ve střední Evropě renesanci, neboť se zjistilo, že především kořenová hlíza Světelného kořene dokáže díky svému životnímu proudění účinně působit proti narůstajícím sklonům ke ztvrdnutí v lidském těle. Jeho blahodárny oživující účinek proto lze doporučit právě pro lidi ze silně

rozvinutých, civilizovaných zemí. Dodává sílu a podporuje volné proudění životních sil v těle.

Světelný kořen v sobě tuto oživující sílu však nenese vždy. Pokusy prokázaly, že způsob pěstování Světelného kořene má rozhodující vliv na to, jako měrou dokáže kořenová hlíza Světelného kořene působit na oživení životních sil člověka. Proto má pojem „Světelný kořen“ označovat potraviny a další výrobky, které obsahují silné kořeny nebo listy Světelného kořene a byly vyrobeny, aby sloužily k posílení životních sil člověka. Lidé pracující se Světelným kořenem dali tento název i samotné rostlině, která se tak nadále odlišuje od ostatních *Dioscorea batata*.

História *Dioscorea batatas*

V roce 1753 popsal Carl von Linné rod *Dioscorea*. Nazval čeleď *Dioscoreaceae* podle řeckého filosofa a lékaře jménem Pedenios Dioscorides, který byl za dob Nerových vojenským lékařem. Dioscorides napsal knihu „*De Materia Medica Libri quinque*“. Léčivé rostliny a mimo jiné také *Dioscorea* vědecky zkoumal také Theophrast (Tomáš Akvinský).*

Podle Brüchera (1977) spadají fosilní nálezy až do eocénu (období třetihor), možná dokonce až do křídy, tedy dlouho předtím, než došlo k oddělení afrického a amerického kontinentu.

Čeleď *Dioscoreaceae* čítá na 650 druhů. Existuje mnoho vyšlechtěných druhů. Nejvíce známým druhem je snad *Dioscorea alata* L. (Yams). Pochází z Asie a byla dovezena do Severní a Jižní Ameriky. V Evropě se vyskytují dva druhy: *Dioscorea pyrenaica* bubani a *Dioscorea bacanica* kosamin. Příbuzným druhem, který se vyskytuje ve Střední Evropě, je *Tamus communis* L., *tamus* obecný.

* Příklad starších popisů *Dioscorea batata*:

"Illustrierte Flora von Mittel-Europa" 1908 von Dr. Gustav Hegi, Band II: (Ilustrovaná flóra Střední Evropy“ 1908 od Dr. Gustava Hegiho, svazek II:)

"Dioscorea batata, chlebový kořen nebo čínský brambor, francouzsky Igname de Chine et du Japon, která pochází z Východní Asie. Pokusy o pěstování ve Střední Evropě v minulých stoletích selhaly, rostlině se nechce dařit dokonce ani v Paříži. "

Začiatky kultivácie v strednej Európe

V říjnu roku 1924 se na popud Johanny von Keyserlingk a Günthera Wachsmutha sešel Wolfgang Wachsmuth (bratr Günthera Wachsmutha) s Rudolfem Steinerem, aby od něj převzal přesné instrukce ohledně místa, popisu a další informace o rostlině. (viz. kap. Význam)

Později se Wolfgangu Wachsmuthovi podařilo přivést z Číny dvě kořenové hlízy *Dioscorea batata*, které byly zasazeny v pokusné zahradě Svobodné vysoké školy pro duchovní vědu (Goetheanum) v Dornachu/Švýcarsko. Rostlina se v Dornachu pokusně pěstovala až do počátku 30. let, kultivace rostliny se však navzdory velkému očekávání nedařila. Časem se dostaly do popředí jiné úkoly a na *Dioscorea batata* bylo nakonec zapomenuto.

V polovině 50. let si Adalbert von Keyserlingk vzpomněl na čínskou kořenovou hlízu, o které jeho matka vyprávěla kdysi v rodinném kruhu, bohužel však neměla žádné nové informace. Věděla však, že rostlinám se svého času věnoval Ehrenfried Pfeiffer. Adalbert von Keyserlingk se rozhodl odjet do Dornachu. Tamní zahradník ho prováděl zahradou, kde v jednom opuštěném koutě skutečně ještě objevili nějaké rostliny. (*Dioscorea batata* je trvalka a díky tomu, že jsou její kořenové hlízy schopné proniknout do enormní hloubky, je rovněž odolná vůči mrazu.) Hrabě Keyserlingk je vykopal a odvezl do svého tehdejšího sídla u Ammersee. Provedl mnoho pokusů. Hlavním problémem při kultivaci rostliny spočíval v tom, že její „podzemní část“, na kterou poukazyval Rudolf Steiner, ona žlutobílá hlízovitá hlavní část rostliny, s oblibou rostla v hloubkách od 1,5 metrů a více a „sklizeň“ kořene tak nebyla téměř možná. Aby bylo možné využít kořen jako potravinu, pokusil se zabránit jeho „zmizení“ v hlubinách tak, že nechal například do země položit silné dubové fošny s perem a drážkou v naději, že tak rostlinu zastaví v růstu do hloubky. Ta však svými jemnými vlasovými kořínky prorostla skrz i tu nejužší škvíru a své kořenové hlízy pak vytvořila v ještě větší hloubce. Když se později Adalbert von Keyserlingk vydal na Korsiku, aby zde zahájil své výzkumy starých mysterijních míst, vzal si hlízy *Dioscorea batata* sebou. V práci hodlal každopádně pokračovat. Kromě jiného nechal vyrobit velké kameninové květináče bez otvoru ve dně, aby v nich rostliny „uzavřel“. V těchto nádobách však hlízy shnily anebo uschly, přičemž se veškerou silou tlačily na dno květináčů, až zdeformovaly do tvaru „platýse“. Keyserlingkovy pokusy byly

navzdory veškerým snahám neúspěšné. Zdálo se, že růst do hloubky je pro zdravý vývoj rostliny nezbytný.

V 70. letech se historie pokusů o kultivaci *Dioscorea batata* v Evropě a informace o jejím budoucím úkolu sloužit k oživení stále více „vysychajícího“ éterného těla donesla k uchu a k srdci Petera Ratzeho, pěstitele osiva a učitele zahradnictví z Wernsteinu v Horních Frankách. Vybaven zkušenostmi ze zahradnictví při Goetheanu a zkušenostmi hraběte Keyserligka se již coby třetí badatel v pořadí vrhnul do práce. I jeho pokusy o pěstování však přes veškeré zkušenosti a veliké nadšení ztroskotaly. Rostlina se před zahradníkem utíkala do velkých hloubek pod zem a ponechávala mu pouze krásně se vinoucí nadzemní část s v pozdním létě kvetoucími kvítky jemné vanilkové vůně a malými hlízkami rostoucími na větvení listů. Těmi bylo možné rostlinu rozmnožovat, ale i s tím byly potíže. Rostlina navíc potřebovala dlouhé vegetační období, které jí zdejší klima nedokázalo poskytnout. Zdálo se, že čas *Dioscorea batata* v Evropě ještě prostě "nenastal".

Počátkem devadesátých let se v rozhovoru s Adalbertem von Keyserlingkem o úloze *Dioscorea batata*, resp. o Světelném kořenu, dozvěděl Ralf Rößner, knihvazačský mistr, pastýř ovcí a učitel zahradnictví, který převzal impuls spojit tuto rostlinu se střední Evropou a s lidmi ve svém okolí. Po delším hledání posledních zbylých rostlin a po prvních pokusech o pěstování, spojených s bolestnými porážkami, se mu asi po sedmiletém výzkumu podařilo nalézt vhodnou metodu pěstování. Aby lépe porozuměl bytosti rostliny, podnikl několik cest do Číny. Přivezl si odtamtud rostliny a tyto spolu s dalšími rostlinami z USA, které pocházely z rostlin dovezených Ehrenfriedem Pfeifferem a jednou rostlinou z Jamaiky, rozšířily spektrum rostlin určených ke kultivaci. Zajímavé je, že *Dioscorea batata* je na Jamaice uctívána jako rostlina s neobvyklými vlastnostmi.

Pan Rößner se s rostlinou silně spojil a přitom se mu ukázalo, že puzení Světelného kořene, vrůstá hlízou kořene hluboko do země se změní, pokud hlíza může růst v zemině v květináči zavěšeném nad úrovní země nebo postaveném na stole. Ve vzdálenosti téměř jednoho metru nad zemí se bulva v květináči tvoří téměř přímo pod povrchem zeminy, aniž by se tiskla na dno nádoby. A udivující je, že v závislosti na výšce, v jaké se květináč nachází nad zemí, narůstá hlíza do různých tvarů: podélných, zakulacených nebo s jakoby chráněnou vnitřní dutinou.

Ze dvou rostlin, které přivezl Wolfgang Wachsmuth, a ke kterým se ještě přidružilo několik dalších, je jich dnes již na tisíce. Pěstují se a ošetřují ve sklenících, v pokusných zahradách a v zemědělství. Zkoumá se využití Světelného kořene v kosmetice a jeho použití coby nové potraviny. Vzniká také laboratoř pro výzkum životních sil v souvislosti se Světelným kořenem, předním úkolem je výzkum podmínek výživy pro budoucnost.

Význam

1924: První poznámky ohledně významu rostliny

Koberwitz, Svatodušní svátky 1924, právě skončil zemědělský kurs, vedený Rudolfem Steinerm na přání mnoha zemědělců. Auto stálo před vstupní halou zámku a čekalo na přednášejícího, aby jej odvezlo na nádraží do Wroclavi. Na další zastávce, v Jeně, byl již, respektive jeho rada, toužebně očekávána, protože na zámku Lauenstein mělo právě vzniknout zařízení léčebné pedagogiky. V tomto okamžiku mu do cesty vstoupila hostitelka Johanna von Keyserligk a Günther Wachsmuth.

„Pane doktore, měli bychom ještě jednu otázku.“*

„Ano, prosím.“ Pohlédl k řidiči: „Ještě okamžik.“

„Pane doktore, pokud se podaří ošetřit půdu a naše plodiny podle Vámi daných pokynů a oživit je tak, bude to, co takto vypěstujeme, v dostatečné míře době a duchovní podstatě přiměřenou výživou?“

**„To nemůže stačit ani v tom nejlepším případě,“ odpověděl Rudolf Steiner.
„Mělo by se podařit, zdomácnět v Evropě Dioscorea batata, aby tato nahradila brambory jakožto hlavní potravinu.“**

Oba tazatelé byli díky Bohu dostatečně bdělí a ptali se dál.

„Kde ta rostlina roste a co je na ní tak zvláštního?“

Rudolf Steiner mohl na otázku odpovědět pouze krátce, řidič již čekal. Oba však pocítili důležitost a vážnost jeho stručné odpovědi.

„Tato rostlina je jako jediná schopná ukládat ve svých pod zemí rostoucích částech světelný éter. A ten bude pro lidi v budoucnosti nepostradatelný. Roste v Číně.“

To muselo pro začátek stačit, řidič pospíchal, aby jim neujel vlak.

* sdělila Johanna von Keyserlingk svému synu Adalbertovi.

Popis rostliny

Dioscorea batata patří stejně jako ostatní druhy Dioscorea k popínavým jednoděložným trvalkám. Výhonky dorůstají délky 3 – 5 metrů. Rostlina má většinou listy srdcovitého tvaru o délce do 7 cm a šířce až 5 cm. Lodyhy během vegetačního období od května do října většinou téměř celé zdřevnatí.

Světelný kořen kvete od července do září, přičemž doba květu jednotlivých rostlin je pouze několik dní. Rostlina má mnoho malých, jemně vonících hroznovitých květenství bílé barvy o délce cca. 6 cm. Jednotlivé květy jsou veliké pouze 1 mm, rostlina je jednopohlavní a dvoudomá. Semínka svým vzhledem připomínají malinké bukvice. Ke konci vegetačního období se v paždí listu tvoří výhonky malých hlízek.

Světelný kořen tvoří tenký, zpravidla kolmo do země rostoucí kořen, zakončený hluboko pod povrchem země škrobnatou hlízou, která může narůst do různých tvarů. Hlíza se ponechává dozrát několik let v zemi, nejméně 2 až 4 roky. Po několika letech může dorůst až do délky 75 cm a šířky 20 cm a hmotnosti 20 kg.

Množení lze provádět třemi způsoby, kdy sázíme:

1) celý řepovitý kořen, nebo jeho části

2) výhonky malých hlízek, které rostou na paždí listů

3) semínka

Ďalšie aspekty rastliny

Vztah k rastlině brambory

Zdá se, že souvislost mezi světelným kořenem a bramborou má veliký význam. Brambora sloužila po celá staletí lidskému vývoji tak, že obdařila člověka zemskou tíží. Správným způsobem pěstovaný Světelný kořen může fyzickou tělesnost člověka naopak proniknout takovým světlem, že dokáže podstatnou měrou usnadnit, možná dokonce plně umožnit jeho obrat k nehmotnému světu. Bramboru, kterou by měl v budoucnosti jakožto hlavní potravinu nahradit Světelný kořen, bychom však neměli považovat pouze za rostlinu minulosti, které se musíme zbavit. Dobrý vývoj a růst Světelného kořene musí kráčet ruku v ruce s novým chápáním brambory. To se může podařit, pokud bramboru ponese láskyplně ve svém vědomí jakožto rostlinu, která ve své proměněné formě nadále slouží vývoji člověka a s novými úkoly nad rámec zaopatření výživy bude pozvednuta na nový stupeň vývoje.

Vztah k sociálním organismům

Jakožto další aspekt Světelného kořene stojí za zmínku jeho úzký vztah ke tvorbě lidských společenství, k novému sociálnímu impulsu. Zde vznikl dojem, jakoby rostlina ke svému dobrému růstu potřebovala společné soužití lidí, kteří ji pěstují. Průběžná práce s biologicko-dynamickým zemědělstvím spolu se současnou, stále vědomější spoluprací s nehmotným světem a usilováním o nové sociální společenské formy tak může připravit „půdu“ k dlouhodobé, budoucímu vývoji lidstva nakloněné kultivaci Světelného kořene. Světelný kořen na oplátku dokáže oživit fyzickou tělesnost člověka takovým způsobem, že tvůrčí soužití ve společenských uskupeních bude stále lépe a snadněji uskutečnitelné.

